

2009/2010. tanév

Országos írásbeli forduló

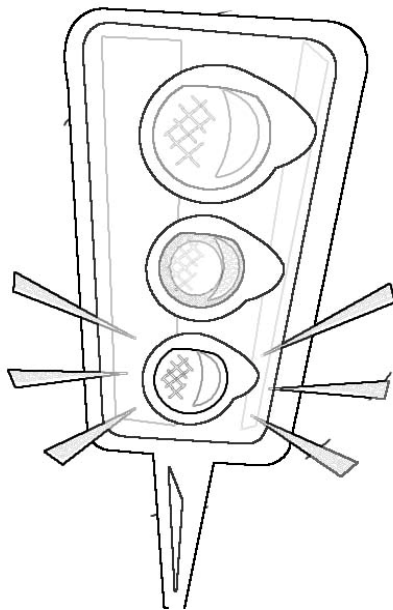
I. kategória, 7-8. évfolyam

Írásbeli feladatlap
megoldókulcs

Elért pontszám: /84 pont

70% = 58 pont

Üdvözöljük Kedves *Kolléga!*

Köszönjük, hogy részt vesz ebben a munkában és ezzel is támogatja a könyvtárhasználati tehetséggondozást.

A versenyzői feladatlapot oly módon alakítottuk megoldókulccsá, hogy eredeti szerkezetét meghagytuk, és sötétzöld dőlt, aláhúzott betűkkel írtuk be a helyes választ és a pontozási útmutatót.

Kérjük, ügyeljenek az anonim javítás feltételeinek biztosítására! A javítás akkor kezdődhet meg, ha már az összes versenyző feladatlapja egy helyen van. A tanulók neve legkorábban az összes feladatlap kijavítása után kerülhet rá a feladatlapokra.

Tapasztalatokban gazdag javítást kívánunk!

A versenyszervezők

1.

A munkához szükséged lesz a következő könyvekre, ezért a könyvtárba indulsz. Melyik polcon keresnéd őket? Írd a polcok jelzéseit a könyvek után!

030 502 504 530 580 620 629 810 908 920

Minden megfelelő helyre írt jelzés 1 item. Max.: 10 item adható.

Ssz.	Könyv	Polc
1.	Bödők Zsigmond: Magyar feltalálók a közlekedés történetében	629
2.	Csapody István: Védett növényeink	580
3.	Garami László: A természet csodái Magyarországon (Nemzeti parkok)	502
4.	Gyömrey Sándor - Vértesi Miklós: Baross Gábor	920
5.	Így működik a harmadik évezred technikája	620
6.	Kelemen László: Országismereti kézikönyv	908
7.	Könczey Réka – S. Nagy Andrea: Zöldköznapi kalauz	504
8.	Lengyel Dénes: Irodalmi kirándulások	810
9.	Magyar nagylexikon	030
10.	Veresné Horváth Éva: Miért piros a tilos?	530

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.
10.
11.
12.
13.
14.
15.
16.
17.
18.
19.
20.

A tárlóban címük szerinti betűrendben terveztétek elhelyezni a műveket. Írd ide a könyvek sorszámait a megfelelő sorrendben!

4, 5, 8, 1, 9, 10, 6, 3, 2, 7

A helyes sorrendért max. 10 item adható.

2.

Néhány régebbi vasútvonalat is bemutattok, ehhez a táblához érdekes lenne a következő táblázatot kitöltve kitenni. Kérünk, töltsd ki!

Minden pontos adat 1 item. Max.: 8 item

Vasútvonal	Mikor indult a vonal?	Ma melyik budapesti pályaudvarról indulnak a vonatok?
Budapest - Cegléd	1847	Nyugati pu.
Budapest - Esztergom	1895	Nyugati pu.
Budapest - Hatvan	1867	Keleti pu.
Budapest - Hegyeshalom	1884	Keleti pu.

Lehetséges források:

- Berza László (főszerk.): Budapest lexikon, 2. bőv., átdolg. kiad. Bp., Akadémiai, 1993
- Magyarország atlasza, Bp., Cartographia, 1999
- Magyar nagylexikon, Bp., Akadémiai, 1993-
- országos vasúti menetrend bármely kiadása

21.
22.
23.
24.
25.
26.
27.
28.

3.

Költőink verseiben találkozhatunk járművekkel is. Ezekhez jól illene egy-egy illusztráció.

a) Milyen közösségi jármű szerepel a következő versekben? Milyen járművekről kellene képet keresni? Írd a vers címe mellé!

Berzsenyi Dániel: Vitkovics Mihályhoz hajó - 1 item

Juhász Gyula: Munkások a hídon gyorsvonat - 1 item

Tóth Árpád: Körúti hajnal villamos - 1 item

b) Melyik vers illik a kiállítás tablójára? Húzd alá a vers címét!

A megfelelő cím aláhúzása

1 item.

c) Tóth Árpád versében szereplő jármű elődjét az első pesti "villanyost" ábrázolja az alábbi karikatúra. Vajon mikor jelent meg?

1887 - 1 item

d) Add meg annak a forrásnak minden szükséges azonosító adatát, amelyben a fenti adatot megtaláltad!

Lehetséges források:

- **Bárány Lászlóné (főszerk.): Magyar nagylexikon, 11. köt. KIR-LEM, Bp., Akadémiai, 2000, 522. p.**

- **Berza László (főszerk.): Budapest lexikon, 2. kötet, 2. átdolg. kiad., Bp., Akadémiai, 1993, 633. p.**

- **Rosta István: Magyarország technikatörténete, 2. átd., bőv. kiad., Bp., Nemz. Tankvk. 1999, 350. p.**

A fentiekén kívül más forrás is elfogadható. A pontos bibliográfiai adatokért max. 5 item adható (szerző/szerk., cím, kiadás, hely, kiadó) + 1 item a pontos oldalszám megadása.

Max.: 6 item

29.	
30.	
31.	
32.	
33.	
34.	
35.	
36.	
37.	
38.	
39.	

4.

A vasút és vonat kifejezés nyelvi sokszínűségét bemutató tárló némi fejtörést is ad majd a látogatóknak!

a) Milyen sokféle vasút van!

állam-, függő-, gyermek-, hullám-, kör-, ló-, magas-, szárny-, szellem-, villamos

Melyik az, melyet régen, száz évvel ezelőtt használtak? lóvasút 1 item

Melyek találhatók vidámparkban? hullámvasút, szellemvasút 2 item

Melyik a fővonalhoz csatlakozó, másik végpontján más vonaltól nem keresztezett vasútvonal?

szárnyvasút 1 item

Melyik a várost, tájegységet övező vasútvonal?

körvasút 1 item

Max.: 5 item

Forrás:

- Magyar értelmező kéziszótár, 9. kiad., Bp. Akadémia, 1998

- Magyar nagylexikon, Bp., Akadémiai, 1993-

b) Milyen sokféle vonat is van!

filléres, helyi, közvetlen, távolsági, reggeli, déli, esti
expressz-, gyors-, kiránduló-, külön-, lég-, motor-, posta-, sebes-, személy

Mi a különbség (nyelvi, helyesírási szempontból) a két külön sorba írott szavak között?

A második sorba írottak összetételek előtagjai, a vonat szóval egybe írjuk.

Az első sorban lévők jelzők, így külön írjuk.

max. 3 item

Melyik „vonat” nem jármű?

légvonat 1 item

Melyikkel jutunk el leggyorsabban az egyik nagyvárosból a másikba?

expresszvonattal 1 item

Max.: 5 item

Forrás:

A magyar helyesírás szabályai, 11. kiad., Bp., Akadémiai, bármely utánnymás

40.	
41.	
42.	
43.	
44.	
45.	
46.	
47.	
48.	
49.	

5.

Autózás helyett tömegközlekedés! Ezt már sokszor elmondták, de érdemes elismételni. Ha autó helyett busszal vagy vonattal közlekedünk, akkor 60%-kal csökkenthetjük a közlekedésből eredő üvegházhatású gázok kibocsátását. Ezért az alábbi ajánlásban emeld ki aláhúzással, a látogatók számára az alábbi fontos gondolatokat!

- Milyen dokumentum tartalmazza az EU közlekedéspolitikáját?
- Melyik közlekedésmód vesz el több helyet a környezettől?
- Mennyivel kevesebb zajterhelést jelent a vasút a közúti közlekedésnél?

Minden megfelelően aláhúzott szövegrész 1 ítem. Max.: 3 ítem.

Vasúti közlekedés és környezetvédelem

A környezettudatosság terjedése és a közutak növekvő zsúfoltsága egyre inkább a környezetbarát közlekedési módok felé irányítja a figyelmet. Az EU közlekedéspolitikáját tartalmazó, 2001-ben kiadott **Fehér Könyv**ben, a fenntartható mobilitás egyik meghatározó eszközeként a vasúti közlekedés fejlesztése szerepel.

A vasúti közlekedés mobilitásban és környezetterhelésben játszott pozitív szerepét jól mutatják a következő mutatók:

- károsanyag kibocsátás CO-egyenértékben a közúti értéknek mintegy nyolcada;
- a vasúti zajterhelés a közútinak csak negyede;
- a zajterhelésnek kitett háztartások száma a **vasúti közlekedésnél a legalacsonyabb, mintegy hat százalék (közúti közlekedésnél ez közel 42 százalék)**;
- terület takarékoság: a kétvágányú vasúti pálya helyigénye (13,7 méter) mintegy harmada az **autópályá**énak (37,5 méter);
- közlekedésbiztonsági előnyök: a vasút biztonsági kockázata sokkal kisebb a közúti közlekedésénél;
- a vasúti közlekedés externális hatásai jóval kisebbek a közúténál (balesetek, zajterhelés, légszennyezés, klímaváltozás, természetátalakítás stb.).

A MÁV környezetvédelmi intézkedéseinek hatására a légszennyezőanyag-kibocsátás az elmúlt 10-15 évet tekintve jelentős mértékben, az országos átlagot meghaladóan csökkent.”

Forrás: A MÁV Csoport 2008-ban is részt vesz az Európai Mobilitási Hét rendezvényein, Bp., MÁV, 2008.09.16. URL: <http://www.mav.hu/hirek/hir.php?mid=148cf6b7dc09d9> Utolsó letöltés: 2010.02.25.

50.
51.
52.

Add át ezt a feladatlapot a felügyelő tanárnak és kérd az internetes feladatsort!

Bod Péter Országos Könyvtárhasználati Verseny országos írásbeli forduló

I. kategória

2. rész

A versenyző tanuló kódszáma: .....

6.

A vasútvonalak bemutatását egy érdekességgel vezesd be! Tervezz meg egy vonatutazást abból a városból, ahol Dugonics András író, költő született, oda, ahol Balassi Bálint hősi halált halt!

a) Honnan hova utazunk?

Szegedről Esztergomba

- 2 *item*

b) Hányszor és hol kell átszállni, ha a legegyszerűbb utat választod?

Egyszer

- 2 *item*

Budapest, Nyugati pályaudvaron

c) Hány km az út összesen?

244 km

- 1 *item*

Max.: 5 *item*

53.	
54.	
55.	
56.	
57.	

7.

A kiállítási tájékoztató anyagba ajánlott irodalomjegyzéket is szeretnétek tenni. Állíts össze egy öt tételből álló bibliográfiát a vasúttal kapcsolatban!
Használd bármelyik könyvtár online katalógusát!

A következő helyesen megadott bibliográfiai adatokért 1-1 item jár:

- **szerző vagy szerkesztő**
- **cím**
- **hely**
- **kiadó**
- **év**

Az adatok bármely hivatkozási stílusban elfogadhatók.

Pl.:

Majdán János: Modernizáció - vasút – társadalom, Tanulmányok a vasútépítések hatásáról a XIX-XX. században, Pécs, ISZE Integral-Egyetemi K., 2001

Majdán János(2001): Modernizáció - vasút – társadalom, Tanulmányok a vasútépítések hatásáról a XIX-XX. században, Pécs, ISZE Integral-Egyetemi K.,

Legfeljebb 5x5 = 25 item adható.

Plusz 1 item jár a betűrendért.

58.	
59.	
60.	
61.	
62.	
63.	
64.	
65.	
66.	
67.	
68.	
69.	
70.	
71.	
72.	
73.	
74.	
75.	
76.	
77.	
78.	
79.	
80.	
81.	
82.	
83.	
84.	

Add meg a könyvtár nevét, amelynek a katalógusát használtad?

Bármely online katalógussal rendelkező könyvtár hivatalos, pontos neve

1 item.

Örülünk, hogy részt vett ebben a munkában!

A feladatlap elkészítését támogatták:

nka
Nemzeti Kulturális Alap

